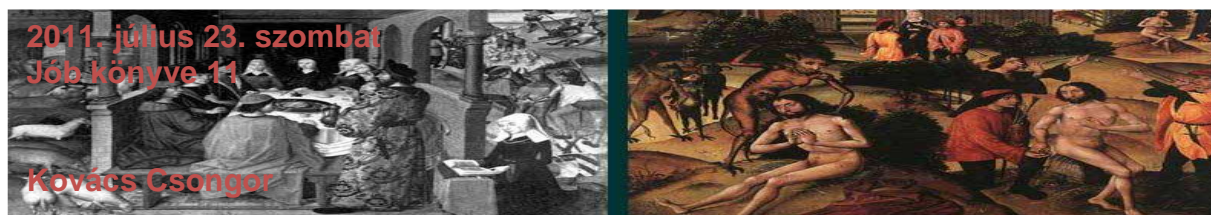

IGAZSÁG ÉS ÉLET

Folyóirat a lelkipásztori és nevelői munka számára
Lectio continua – Bibliaolvasó kalauz alapján

2011. július 23. szombat
Jób könyve 11

Kovács Csongor

Cófár első beszéde: Jóbnak meg kell alázkodnia

^{11,1}Megszólinta a naamáji Cófár, és ezt mondta: ^{11,2}Nem kell-e felelnünk e sok beszédre? A bőbeszédűnek legyen igaza? ^{11,3}Elnémíthatja-e fecsegésed az embereket? Gúnyolódsz, és nincs, aki megszégyenítsen? ^{11,4}Ezt mondtad: Tanításom helyes, tiszta voltam a szemedben. ^{11,5}Bárcsak maga Isten szólalna meg, és nyitná meg ajkait veled szemben! ^{11,6}Kijelentené neked a bölcsesség titkait, amely kétszeresen is elég. Megtudnád, hogy Isten elnézi bűneid egy részét. ^{11,7}Ki tudod-e találni, mi az Isten titka? A Mindenható tökéletességéig eljuthatsz-e? ^{11,8}Magasabb az az égnél. Mit tehetsz? Mélyebb a holtak hazájánál. Mit tudhatsz róla? ^{11,9}Terjedelme hosszabb a földnél és szélesebb a tengernél. ^{11,10}Ha valakit nyomon követ, elfog, és gyűlés elé állít, ki akadályozhatja meg? ^{11,11}Hiszen ismeri a hitvány embereket, látja az álnokságot, pedig nem is figyel oda. ^{11,12}Az üresfejű ember is válhat értelmessé, a vadszamar csikaja is születhet emberré. ^{11,13}Ha hozzá fordítod szívedet, és felé terjeszted kezedet, ^{11,14}ha álnokság tapad kezedhez, távolítsd el, ne engedd, hogy sátradbán csalárdság lakozzék! ^{11,15}Akkor szégyen nélkül emelheted föl arcodat, erős leszel, és nem kell félned. ^{11,16}Elfelejtetted a nyomorúságot, úgy gondolsz rá, mint elmúlt árvízre. ^{11,17}Fényesebbé lesz élted a déli verőfénynél, a homály is olyan lesz, mintha reggel volna. ^{11,18}Akkor majd bízol, mert lesz reménységed, körülnézel és nyugodtan lefekszel. ^{11,19}Ha heversz, senki sem riaszt föl, sőt sokan hízelegnek neked. ^{11,20}De a bűnösök szemei elsorvadnak, menedékük elvész; reménységük csak az, hogy majd kilehelik lelküket.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Cófár válaszol Jóbnak: 2–6 v. – megfeddi Jóbot azért, mert ártatlannak vallotta önmagát, 7–12. v. – Isten megmagyarázhatatlansága; 13–20. – tanácsolja Jóbot, hogyan kell helyesen viselkednie, és reményt ad, ha tanácsait követve él.

Cófár tovább fejtegeti a retribúció tanát, melyet két másik barátja előzőleg kifejtett: a bűnnek a következménye a büntetés, és a jótett pedig eléri a maga méltó jutalmát. Cófár véleménye eltér a barátokétól. Míg Bildád arról beszél, hogy lehetetlen, hogy Isten elferdítse az igazságot, addig Elifáz azt bizonygatja, hogy halandó nem lehet igaz alkotója előtt. Cófár arra utal, hogy lehetetlen Isten ismeretének a mélységéig eljutni, illetve azt is bizonygatja, hogy Isten ismeri az embert igazán, sokkal inkább, mint saját maga. Isten ezért az ember bűneit is jobban ismeri. Ha tehát az emberi szem által nem is látható az oka, hogy miért ér egy embert büntetés, akkor is biztosak lehetünk abban, hogy Isten a maga bölcsességében ismeri annak okát, s ezt Ő bármikor az ember elé tárhatja (6.v.). Így, bár nem mindig tudhatjuk miért is büntet valakit Isten, biztosak lehetünk abban, hogy Isten okkal büntet,

soha nem ok nélkül. Ebből is kitűnik, hogy Cófár sosem hallotta a Jóbról elhangzott vallomást a 2,3-ból, Jób feddhetetlenségéről.

Az isteni kegyelem, melyre olya gyakran hivatkoznak a szenvedő igazak – pl. Zsoltárok, s amely a prófétai ítélet- és kegyelem hirdetésnek a része – Cófár teológiájában nincs igazán jelen. Cófár szerint Isten kegyelmére nem lehet apellálni, hiszen már eddig is gyakorolta azt, s így továbbinak nincs helye. Ahol Isten büntet, ott már jóval többet elengedett a bűnökből, így további elengedésben reménykedni esztelenség lenne.

Cófár Jób életvitelével kapcsolatos tanácsában is egyediséget mutat. Míg Elifáz nem ad direkt módon tanácsot, arról szól, hogy maga mit tenne (5,8). Bildád már direktebb módon adja tanácsát (8,5), melyet úgy is értelmezhetünk, mint aki Jóbról mondja azt, hogy ez a gyakorlata is egyben. Cófár számára nem kérdéses Jób bűnössége (6. és 14.v.), így véleménye szerint a bűnéért méltán szenvedhet, s ezért ezt nem lehet kiengesztelni, imával elintézni stb. Az új kezdet csak a bűnvallással indulhat, és egy újfajta életmóddal, és csak ez adhat új jövőndőt Jób számára. Ezzel Cófár magát Istent is korlátozza: nincs számára mód megbocsátásra, könyörrültre. Ebben a tekintetben Cófár teológiája még a többi barátnál is rosszabb.

Cófár rövidlátása ellenére, mint egy orthodox teológus mégis valami értékeset tanít. Ami van (pl. a szenvedés), az itt van a jelenben, és ami a múlté (pl. a bűn), az a múlté. Nincs értelme a kiömlött tej felett siránkozni, ugyanúgy a kiömlött vér fölött sincs mit tenni. A mostani pillanattól kezdve kell azonban istenes, istenfélő életet élni, az elménket is Isten felé fordítani, a kezünket pedig az imádságra kiterjeszteni; a bűnt pedig eltávolítani az életünkből (13-14.v.), ez a kötelességünk a jelenben. Bármennyire is leegyszerűsített ez a teológiai gondolkodás, mégis ott van benne az, hogy Isten az igazat megjutalmazza, azokat, akik őt keresik (Zsid 11,6), és hogy az igaznak könyörgése sokat elér (Jak. 5,16). Bármennyire is idegenül közelít Jób bajához Cófár, mégis szavai tükrözik azt a bibliai igazságot, hogy „közeledjete Istenhez, és ő is közelíteni fog hozzátok” (Jak 4,8) – és ez nemcsak egy orthodox tanítás, hanem egy személyes biztatás is egyben.

Prédikációvázlat

Sok dolgot tudunk Istenről, bibliai igazságokról, teológiai alaptételekről. Sokszor gondoljuk, érezzük azt, hogy mi tudunk valamit, vagy talán legalább a másikinál többet tudunk. Mert jó volt a neveltetésünk, mert jó helyen tanultunk, mert jó emberek vettek körül, vagy jó emberektől tanultunk. Mindezért hálásak lehetünk, és felismerhetjük sokszor ebben is kivételezett voltunkat, Isten kegyelmét. Milyen fontos dolgok ezek egy ember életében, a saját életünkben.

És milyen fontos, talán ennél sokkal fontosabb, hogy tudjunk hallgatni is – mi akiknek a professziója a beszéd, az ige hirdetése. Hogy mielőtt megszólalunk, hallgassuk végig a másikat. Még akkor is, ha nekünk már van kész válaszuk, vagy ha úgy gondoljuk, hogy mi tudjuk és ismerjük az igazságot, az Igazságot. Jób barátainak szavai erre tanítanak meg talán leginkább. Hogy mit kellene másképpen cselekednünk, hogy hogyan kellene másképpen végeznünk tanítói, igehirdetői, lelkigondozói szolgálatainkat. Sokszor talán nem is az ismeretünkkel van a gond, mert talán sok mindent megismertünk, vagy megtanultunk. Az ismereteken túl, a száraz tanon túl van az élet, a valóság, a hétköznapi élet tapasztalata, melyről talán sokszor megfélekedünk. Vagy talán nincs időnk, türelmünk a másikat végighallgatni, megérteni, az élete, hite történetét megismerni. Pedig enélkül nem lehet igazi tanúságtévői lenni Urunknak. Jób barátai ellen szóló vád Istentől sem az a legvégén, hogy nem igaz dolgokat szóltak, ismertek fel... hanem, hogy nem igazán szóltak felőle (42,7).

Azt hiszem nagy szükség van nekünk igehirdetőknél arra, hogy tudjunk hallgatni, a másikat meghallgatni, a másik életét megérteni, és Istenről úgy beszélni, hogy a másik életében ebből gyógyulás, megtérés, új élet szülessen. És talán fel kell azt is ismernünk, hogy nem a mi kezünkben van az ítélet. Vagy talán a mi szemünk nem látják át mindent, még a körülöttünk, mellettünk élő ember életéből sem. Mi sokszor csak a szőnyeg visszáját látjuk (Reményik Sándor). Mi sokszor csak visszafelé tudunk következtetni, megérteni dolgokat. De az egészet a maga teljességében csak az Úr látja, tudja, ismeri. Ne ülünk hát be az Ő bírói székébe. Tudjuk elfogadni azt is, hogy mi csak egy szeletet tudunk látni, ismerni. És legyünk készek minden nap tanulni. Újat tanulni, felfedezni a körülöttünk levő világról, emberről, Istenről. Mert még nem jutottunk el az Ő színe látásáig. Mert még csak rész szerint van bennünk az ismeret... (1Kor 13). Törekedjünk hát mi magunk is naponta ezekre: hallgatni, (Istent, az embert, önmagunkat) megismerni, a másik mellé lehajolni, a másikkal a bajban együtt imádkozni, és újat tanulni.